

(*)Escola Universitaria de Enfermaría Meixoeiro

Grado en Enfermería

Subjects

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V52G140V01401	Research methodology	1st	6
V52G140V01402	Nursing care for infectious diseases	1st	6
V52G140V01403	English for health professionals	1st	6
V52G140V01404	Prevention of occupational risks in the health field	1st	6
V52G140V01405	Clinical practice 4	1st	18
V52G140V01406	Clinical practice 5	2nd	18
V52G140V01407	Final Year Dissertation	2nd	12

IDENTIFYING DATA**Metodoloxía da investigación**

Subject	Metodoloxía da investigación			
Code	V52G140V01401			
Study programme	Grao en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Juan Salvadores, Pablo			
Lecturers	Juan Salvadores, Pablo			
E-mail	pablo.juan.salvadores@sergas.es			
Web	http://http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/			
General description	<p>O obxectivo desta materia é comprender os fundamentos metodolóxicos da investigación clínica e o razoamento epidemiolóxico para poder deseñar e realizar estudos específicos sobre problemas da práctica clínica e comunitaria.</p> <p>Pretendese que o alumno coñeza os tipos de investigación clínica e as principais bases de datos de ciencias da saúde para poder realizar lectura crítica de artigos. O alumno deberá adquirir coñecementos dos diferentes deseños de estudos, das principais medidas epidemiolóxicas, os parámetros para determinar a su validez e os análises estatísticos máis pertinentes para cada deseño.</p> <p>Intentarase capacitar ao alumno para formular xuízos críticos e para iniciarse na investigación en ciencias da saúde, familiarizándose cos aspectos científicos, metodolóxicos, éticos e lexislativos máis importantes.</p> <p>Fundamentar teoricamente a aplicación da metodoloxía científica na planificación e a interpretación da investigación. Identificar as necesidades de investigación no campo dos cuidados de saúde considerando a súa relevancia e pertinencia. Realizar búsqueda de información, identificando a bibliografía máis relevante.</p> <p>Formular hipóteses de investigación dende o problema de investigación. Deseñar estratexias metodolóxicas para abordar unha investigación segundo o propósito de estudo. Demostrar coñecementos de bioestatística e capacidade para aplicalos no análise, interpretación e tratamento das alteracións de saúde e as súas causas.</p> <p>Basear as intervencións de enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
B13	Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os cuidados de saúde
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo

C45	Coñecer o Sistema Sanitario Español
C46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados
C47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos
C48	Coñecer a lexislación aplicable e o Código Ético e Deontolóxico da enfermaría española, inspirado no Código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermaría
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Ser capaz de xestionar as bases de documentación científico-técnica, seleccionar e revisar documentos de interese e sintetizar a súa información	A1	B3	C8	D1
	A2	B6	C12	D2
	A3	B8	C17	D3
	A4	B10	C24	D4
	A5	B12	C25	D5
		B13	C26	D6
		B14	C33	D7
		B16	C45	D8
			C46	D9
			C47	D10
			C48	D11
Saber identificar as necesidades e aplicar a metodoloxía da investigación en relación cos problemas reais e definir obxetivos innovadores de investigación en forma de proxectos e /ou protocolos	B3	C17	D1	
	B16	C24	D2	
		C25	D3	
		C26	D4	
			D5	
			D6	
			D7	
			D8	
			D9	
			D10	
			D11	

Contidos

Topic	
Fundamentos da investigación cuantitativa e cualitativa	2.1. Tipos de artigos. Estrutura 2.2 Lectura crítica: fichas de avaliación 2.3. Principios éticos da investigación 2.3.1 Lexislación en España e Galicia 2.3.2. CEI de Galicia 2.4. Investigación cualitativa en enfermaría 2.5. Métodos: entrevista, observación, e grupo focal
Marco Conceptual da Investigación	1. Concepto de investigación. Tipos 2. A investigación en ciencias da saúde 2. Investigación en Enfermaría 1.2.1. Procura bibliográfica. PubMed. IME. Cuiden. LILACS 1.2.2.2. Procuras documentais. Google académico. Biblosaúde 1.2.3. Procuras de evidencia. Cochrane Library. Joanna Briggs
Elaboración dun proxecto de investigación	3.1. Obxetivos. A pregunta de investigación 3.2. Métodos. Deseño, mostra, variables. 3.3. Análise de resultados: papel da estatística 3.4. Publicación científica: difusión das conclusións. 3.5. Fontes de financiación de proxectos de investigación

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	44	86	130
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Personalizada co profesor
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Personalizada co profesor

Avaliación

Description	Qualification	Training	and Learning	Results
Exame de preguntas obxectivas Pregunta PICO. Revisión Sistemática	25	A1	B3	C8 D1
		A2	B6	C12 D2
		A3	B8	C17 D3
		A4	B10	C24 D4
		A5	B12	C25 D5
			B13	C26 D6
			B14	C33 D7
			B16	C45 D8
				C46 D9
				C47 D10
				C48 D11
Exame de preguntas obxectivas Utilización de Guías (Prisma, Consort, Strobe)	5	A1	B3	C8 D1
		A2	B6	C12 D2
		A3	B8	C17 D3
		A4	B10	C24 D4
		A5	B12	C25 D5
			B13	C26 D6
			B14	C33 D7
			B16	C45 D8
				C46 D9
				C47 D10
				C48 D11
Exame de preguntas obxectivas Bioética de la investigación	10	A1	B3	C8 D1
		A2	B6	C12 D2
		A3	B8	C17 D3
		A4	B10	C24 D4
		A5	B12	C25 D5
			B13	C26 D6
			B14	C33 D7
			B16	C45 D8
				C46 D9
				C47 D10
				C48 D11

Exame de preguntas obxectivas	Estadística aplicada a un TFG	20	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6 B8 B10 B12 B13 B14 B16	C8 C12 C17 C24 C25 C26 C33 C45 C46 C47 C48	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11
Exame de preguntas obxectivas	Ejercicio Preguntas tipo Test	40	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6 B8 B10 B12 B13 B14 B16	C8 C12 C17 C24 C25 C26 C33 C45 C46 C47 C48	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11

Other comments on the Evaluation

Avaliación NON CONTÍNUA/GLOBAL. Se o alumnado decide elixir a modalidade de AVALIACIÓN GLOBAL deberá solicitalo explicitamente, a través do formulario pertinente, no prazo dun mes a contar desde o primeiro día do comezo do curso. Realizará un EXAME ACCESORIO que, SUMADO ÓS EXAMES PRINCIPAIS, PONDERARÁN EN TOTAL O 100 %.

Na segunda convocatoria, a avaliación será mediante probas de tipo test, probas para avaliar as competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). O alumnado selecciona unha resposta entre un número limitado de posibilidades.

Máis información de como leva a cabo a cualificación da materia, do contido do exame, dos tipos de preguntas e da súa ponderación na plataforma MOOVI.

A información relativa a data do examen, hora e lugar está disponible na seguinte dirección web:
<http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Nancy Burns, Susan K. Grove, **Investigación en enfermería**, 3ª, Elsevier Saunders, 2011

Ana Belen Salamanca Castro, **El aeiou de la investigación en enfermería**, 2ª, FUDEN, 2018

Complementary Bibliography

Hernandez Sampieri R, **Fundamentos de Metodología de la investigación**, 5ª, McGraw-Hill, 2010

www.sergas.es, **Itinerario de investigación e innovación sanitaria**,

www.fisterra.com, **Metodoloxía da investigación**,

www.joannabriggs.edu.au,

www.evidenciaencuidados.es,

www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed, **Medline**,

www.redcaspe.org, **CASPe**,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Traballo de Fin de Grao/V52G140V01407

Subjects that it is recommended to have taken before

Enfermaría comunitaria I/V52G140V01104

Estatística: Estatística/V52G140V01106

Ética e lexislación/V52G140V01202

Inglés para profesionais da saúde/V52G140V01403

IDENTIFYING DATA**Nursing care for infectious diseases**

Subject	Nursing care for infectious diseases			
Code	V52G140V01402			
Study programme	Grado en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	1st
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**English for health professionals**

Subject	English for health professionals			
Code	V52G140V01403			
Study programme	Grado en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	1st
Teaching language	English			
Department				
Coordinator	Rostron , Anthony			
Lecturers	Rostron , Anthony			
E-mail	ajrostron@gmail.com			
Web	http://www.english-online.es			
General description	(*) Course focused on improving writing skills in Scientific English, Scientific English Presentacions , and improving knowledge of the NHS and guidelines to be able to enter the UK work market			

Training and Learning Results

Code	
A1	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.
A2	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.
A4	Students will be able to present information, ideas, problems and solutions both to specialist and non-specialist audiences.
A5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.
B6	To apply nursing interventions according to scientific evidence and available resources.
B16	To be able to use the healthcare information systems.
C8	To apply information and communication systems and technologies to healthcare.
D1	Analysis and synthesis skills.
D2	Organization and planning skills.
D3	Information-management skills.
D4	Problem-resolution and decision-making skills.
D7	Critical-thinking skills.
D9	Ability to adapt to new situations. Entrepreneurship skills. Creativity.
D11	Awareness of environmental issues.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Be able to develop the necessary skills for scientific presentations at an advanced level	A1	B6	C8	D1
	A2	B16		D2
	A3			D3
	A4			D4
	A5			D7
				D9
To be able to fully understand the requirements of the MRC for scientific publication and to become familiar with the reference materials necessary for scientific writing in a clear and comprehensive manner. The minimum level of skills will be in accordance with the international framework B2	A1	B6	C8	D1
	A2	B16		D2
	A3			D3
	A4			D4
	A5			D7
				D9
			D11	

Contents

Topic
----

1. Advanced terminology in health sciences. Speaking in the health field.	1. Using PowerPoint, body language, intonation.
2. Reading comprehension. Perform advanced medical presentations in English (with practice).	2. Present and understand presentations with little text.
3. Oral communication. Know how to write scientific literature under the rules of APA Style Guide 10th Ed.	Grammar Style

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	52	0	52
Autonomous problem solving	0	69	69
Presentation	1	12	13
Gamification	1	10	11
Debate	1	3	4
Objective questions exam	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	Classes taught by the teacher. Presentations by the students themselves
Autonomous problem solving	Preparation of a presentation topic related to health sciences. Preparation of academic writing for IELTS
Presentation	Give a presentation on a topic of advanced health-care according to the guidelines and examples given in the lectures.
Gamification	Gamificación
Debate	Debate of the was afraid treat in the classroom

Personalized assistance	
Methodologies	Description
Presentation	Evaluation of the presentation given in class
Lecturing	Exercises corrected on-line, in class or via e-mail
Autonomous problem solving	Exercises corrected on-line, in class or via e-mail

Assessment						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Lecturing	(*)Attendance and participation in the class. Disruptive behaviour in class will cause automatic disqualification.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B6 B16	C8	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11
Presentation	(*)Understanding of scientific texts. Translation of specific vocabulary.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B6 B16	C8	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11
Gamification	Gamification	20	A1 A2 A3 A4 A5	B6 B16	C8	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11

Objective questions exam	Examination of objective questions	20	A1 A2 A3 A4 A5	B6 B16	C8	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11
--------------------------	------------------------------------	----	----------------------------	-----------	----	---

---

Other comments on the Evaluation

NON-CONTINUOUS/GLOBAL Assessment: If students decide to choose the GLOBAL ASSESSMENT modality, they must explicitly request it, through the relevant form, within a period of one month from the first day of the beginning of the course. You will take an ADDITIONAL EXAM which, IN ADDITION TO THE MAIN EXAM, WILL BE WEIGHTED IN TOTAL OR 100%.

More information on how the qualification of the subject is carried out, the content of the exam, the types of questions and their weighting on the MOOVI platform.

In the case of not being able to attend class, the student can perform on-line exam tasks. You will have three attempts to pass the test. The best result will be considered as valid.

Call for July: Same evaluation as in the previous call.

Information regarding the exam date, time and place is available at the following web address:
<http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/en/component/k2/item/116-indice-docencia>

Sources of information

Basic Bibliography

Anthony Rostron, **Archivos PDF con los contenidos del curso.**, 1,

Complementary Bibliography

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Modern language: Technical english/V52G140V01108

IDENTIFYING DATA**Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario**

Subject	Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario			
Code	V52G140V01404			
Study programme	Grao en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego			
Department				
Coordinator	Lameiro Vilariño, Carmen			
Lecturers	Lameiro Vilariño, Carmen			
E-mail	carmen.lameiro.vilarino@sergas.es			
Web	http://seix.uvigo.es/docnet			
General description	Introducción na especialidade de enfermería do traballo así coma no eido da prevención de riscos, centrándonos no sector sanitario. Ó longo da asignatura o alumno irá descubrindo como identificar e prever as principais situacións de risco na súa actividade coma enfermeiro, así coma coñecerá as actividades a desenrolar polos enfermeiros do traballo nun servizo de prevención de riscos laborais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar coa equipa de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
C27	Formar e informar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte
C28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue

D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Saber analizar as funcións e competencias da especialidade de Enfermería do traballo.	A1	B14	D1	
	A2	B15	D2	
	A3	B16	D3	
	A4	B17	D4	
	A5		D5	
			D6	
			D7	
			D8	
Ser capaz de identificar os principais riscos laborais das/os enfermeiras/os na súa actividade diaria nos centros sanitarios	A1		C8	D2
	A2		C9	D5
			C10	D9
			C23	D10
			C24	D11
			C25	
		C28		
Aplicar e describir as medidas preventivas necesarias para alcanzar unha protección eficaz de saúde do traballador en situacións de risco.	A3	B9	C12	D2
	A4	B10	C26	D5
			C27	D9
				D10
				D11

Contidos

Topic	
Tema 1 Organización da prevención na Comunidade Autónoma Galega	<ul style="list-style-type: none"> - Lei de Prevención de Riscos Laborais - Real Decreto dos Servizos de Prevención. - A Prevención de Riscos no Servizo Galego de Saúde - Obxectivos e Actuacións do Servizo de Prevención de Riscos Laborais do Sergas.
Tema 2 Danos á saúde producidas polo traballo	<ul style="list-style-type: none"> - Concepto Accidente Laboral e Enfermidade Profesional. - Principais accidentes laborais en traballadores sanitarios. - Principais enfermidades profesionais en traballadores sanitarios
Tema 3 Enfermaría do Traballo nun Servizo de Prevención de Riscos Laborais.	<ul style="list-style-type: none"> - A especialidade de Enfermaría do Traballo. - Funcións dos/*as Enfermeiros/*as do Traballo - Principais actividades desenvoladas polos/*as Enfermeiros/*as do Traballo nun Servizo de Prevención. - A Consulta de Saúde laboral
Tema 4 Vixilancia da saúde dos traballadores	<ul style="list-style-type: none"> - Historia médico-laboral. - Principais exames de saúde. - Protocolos de vixilancia sanitaria específicos.
Tema 5: A inmunización no medio laboral	<ul style="list-style-type: none"> - Principais vacinas para traballadores sanitarios - Sistemas de rexistro das vacinas - Programa de vacinación no medio laboral
Tema 6: A Avaliación de riscos laborais	<ul style="list-style-type: none"> - Qué é unha avaliación de riscos - Detección dos riscos nos postos de traballo - Estimación de riscos detectados - Planificación de medidas preventivas
Tema 7 A emerxencia e evacuación no medio sanitario.	<ul style="list-style-type: none"> a) Sectorización. b) Vías de evacuación. c) Medidas de actuación fronte incendios.
Tema 8: Riscos biolóxicos de transmisión aérea, gotas e contacto.	<ul style="list-style-type: none"> - Principais enfermidades de transmisión aérea - Dispositivos de Protección respiratoria - Medidas Preventivas ante os axentes de transmisión aérea - precaucións transmisión aérea, contacto e por gotas

Tema 9 Riscos biolóxicos de transmisión sanguínea en sanitarios	<ul style="list-style-type: none"> - Precaucións Estándar: Método de traballo seguro. - Actuacións fronte a exposicións accidentais. - Dispositivos de seguridade en material punzante. - Equipos de protección individual en virus de transmisión sanguínea grupo IV
Tema 10 Residuos sanitarios.	<ul style="list-style-type: none"> -- Lexislación galega. Decreto residuos sanitarios de Galicia. - Principais residuos xerados na actividade sanitaria. - Segregación e manexo dos residuos.
Tema 11: Dermatosis de orixe laboral. Equipos de protección individual por contacto: Luvas	<ul style="list-style-type: none"> - Tipos de luvas no mercado - Composición das luvas - Uso correcto das luvas no traballo - Dermatoses de orixen laboral
Tema 12: Riscos por axentes físicos no traballo: Radiacións Ionizantes	<ul style="list-style-type: none"> . Riscos derivados das radiacións ionizantes - Principais fontes de radiacións en medicina - Zonas de traballo en radioloxía - Clasificación de traballadores expostos - Principais medidas preventivas
Tema 13: Riscos por axentes Químicos no traballo. Medicamentos perigosos	<ul style="list-style-type: none"> - Riscos derivados dos medicamentos perigosos - Precaucións na preparación, administración e eliminación de medicamentos perigosos - Riscos derivados dos gases anestésicos - Riscos derivados de antisépticos e desinfectantes - Riscos derivados do uso do formol en medicina - Principais medidas preventivas
Tema 14 Ergonomía: Riscos da mobilización de pacientes.	<ul style="list-style-type: none"> - A carga física no traballo. - Prevención de lesións de costas. - *Biomecánica corporal na mobilización de cargas e enfermas.
Tema 15 Riscos psicosociais no traballo	<ul style="list-style-type: none"> - *Psicopatología laboral. *estres - *burnout - *moobing Medidas de prevención
Tema 16: Violencia Laboral no medio sanitario	<ul style="list-style-type: none"> - Prevención das situacións de violencia no Servizo Galego de Saúde. - Violencia Externa □ Violencia Interna. - Habilidades de comunicación
Tema 17.- A promoción da saúde no medio laboral	<ul style="list-style-type: none"> - Estilos de vida saudables - A Empresa saudable - Principais Programas de saúde nas empresas

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Obradoiro	12	18	30
Estudo de casos	10	0	10
Lección maxistral	33	67	100
Actividades introdutorias	1	1	2
Presentación	0	5	5
Saídas de estudo	1	1	2
Estudo de casos	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Obradoiro	<ul style="list-style-type: none"> - Uso correcto de luvas e criterios de selección. - Dispositivos de protección respiratoria - Método de traballo seguro con punzantes - Emprego axeitado dos dispositivos Bioseguridade - EPI virus de transmisión sanguínea grupo IV - Obradoiro de Incendios e evacuación. - Violencia Laboral no medio sanitario
Estudo de casos	<ul style="list-style-type: none"> - Estudo de casos de accidentes de traballo e enfermidade profesional. - Estudo de casos e situacións conflitivas no medio laboral que poden levar a situacións de violencia nos traballadores sanitarios.
Lección maxistral	<ul style="list-style-type: none"> - As sesións maxistras constan de exposición dos docentes sobre os temas a desenvolver. As sesións maxistras realizaranse na primeira hora, dedicando a segunda a realización de casos prácticos, resolución de dúbidas e realización dos Talleres.

Actividades introductorias-Búsqueda bibliográfica e consulta de direccións web oficiais no eido da Prevención de Riscos

Laborais:

- INSHT
- OSHA/ EU
- NIOSH
- CDC Europa
- Portales temáticos en PRL
- AET

Presentación	O alumno realizará unha exposición dun Risco detectado no traballo coma enfermeiros e sinalará as principais medidas preventivas a aplicar. Tempo de exposición 10 minutos
Saídas de estudo	As visitas programadas este ano presentan a dificultade do traslado dos servizos nos que viñan facendo (radioloxía e Farmacia) ao novo Hospital, polo que a **sú programación **estara pendente, en función da **disponibilidade nos novos servizos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Obradoiro	Personalizada co profesor
Estudo de casos	personalizada co profesor na aula e a través da plataforma virtual
Lección maxistral	titorización personalizada

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results					
		A3	B15	C8	D1	D2	D3
Obradoiro Realización de obradoiros prácticos nos que se adquiriran as competencias para o uso correcto dos Equipos de protección individual, así coma do manexo correcto do material punzocortante. Asemade o alumno completará as competencias adquiridas nas sesións maxistrais. A asistencia é obrigatoria.	15	A3	B15	C8	D1	D2	D3
		A5	B16	C12	D4	D5	D6
				C24	D7	D8	D9
				C25	D10	D11	
Estudo de casos Realización de traballos baseados en casos prácticos que terá que resolver o alumno e entregar vía on line.	15	A3	B15	C8	D1	D2	D3
		A5	B17	C12	D4	D5	D6
				C24	D7	D8	D9
				C25	D10	D11	
Presentación Os alumnos farán unha presentación sobre unha situación de risco que elixan e as medidas preventivas a aplicar. A situación de risco pode ser real, e dicir, que o alumno evidenciase no seu percorrido polas prácticas.	30	A2	B15	C8	D1	D2	D3
		A4	B16	C12	D4	D5	D6
				C23	D7	D8	D9
				C24	D10	D11	
				C25			
				C26			
				C27			
Estudo de casos Exame final de resolución de casos para demostrar a adquisición de competencias adquiridas.	40	A1	B9	C8	D1	D2	D3
		A2	B10	C9	D4	D5	D6
		A3	B14	C10	D7	D8	D9
		A4	B15	C12	D10	D11	
		A5	B16	C23			
			B17	C24			
				C25			
				C26			
				C27			
				C28			

Other comments on the Evaluation

Para superar a asignatura o alumno deberá acadar un mínimo do 50% en cada unha das probas propostas para ponderar a parte superada.

A segunda oportunidade será igual que a primeira. Gárdase ata xullo a parte superada.

Avaliación NON CONTÍNUA/GLOBAL. Se o alumnado decide elixir a modalidade de AVALIACIÓN GLOBAL deberá solicitalo explicitamente, a través do formulario pertinente, no prazo dun mes a contar desde o primeiro día do comezo do curso. Realizará un EXAME ACCESORIO que, SUMADO ÓS EXAMES PRINCIPAIS, PONDERARÁN EN TOTAL O 100 %.

Máis información de como leva a cabo a cualificación da materia, do contido do exame, dos tipos de preguntas e da súa ponderación na plataforma MOOVI.

A información relativa a data do examen, hora e lugar atópase na seguinte dirección web:
<http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- **Ley 31/95 de Prevención de Riesgos Laborales (BOE 10/11/95),**

MINISTERIO TRABAJO, - **Enciclopedia de salud y seguridad en el trabajo de la OIT**, - Enciclopedia de salud y seguridad en el trabajo, 2001

- Gestal Otero JJ, **RIESGOS LABORALES EN TRABAJADORES SANTIARIOS**, Interamericana-McGraw-Hill,1993., 1993

Complementary Bibliography

- **RD 39/1997 Reglamento de los Servicios de Prevención (BOE 31/01/1997),**

- **<http://www.insht.es>,**

- <http://www.fisterra.com>,

- <http://osha.eu.int>,

<http://enfermeriadeltrabajo.com/>,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Inglés para profesionais da saúde/V52G140V01403

IDENTIFYING DATA**Prácticas clínicas IV**

Subject	Prácticas clínicas IV			
Code	V52G140V01405			
Study programme	Grao en Enfermaría			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	18	Mandatory	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department				
Coordinator	López Martínez, José Ramón			
Lecturers	Estévez Villar, Concepción González Oya, Jacinto Luis Lojo Vicente, María Victoria López Martínez, José Ramón Toucedo Estévez, María del Carmen			
E-mail	jose.ramon.lopez.martinez@sergas.es			
Web	http://webs.uvigo.es/direcceuemeixoeiro			
General description	A práctica clínica é unha actividade en forma de rotatorio clínico independente e cunha avaliación final de competencias nos distintos Servizos Asistenciais da área e Centros de Atención Primaria que permita incorporar a través da atención individualizada á persoa, competencias de comunicación, razoamento clínico, xuízo crítico, xestión clínica, valores profesionais e actitudes necesarias para o exercicio da profesión. A materia componse de 3 módulos: 1-prácticas de Enfermaría Comunitaria nos distintos centros de saúde da área. 2-prácticas de simulación de Enfermaría Materno infantil. 3-prácticas de simulación de coidados de enfermaría en Servizos Especiais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e con nivelis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados aos resultados na saúde, evaluando o seu impacto, a través das guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica e trata o cuida un problema de saúde
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuízos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
B13	Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles

- B14 Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
- B15 Ser capaz de traballar coa equipa de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
- B16 Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
- B17 Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
- B18 Aplicar estratexias para adoitar medidas de confortabilidade e atención dos síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación dos pacientes en situacións de enfermidade e avanzada e/ou terminal
- C4 Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
- C8 Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
- C10 Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
- C11 Establecer unha relación empática e respectuosa co/a paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
- C12 Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
- C17 Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
- C18 Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría
- C19 Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade
- C22 Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade
- C24 Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
- C25 Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade
- C26 Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
- C29 Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde
- C31 Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
- C33 Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo
- C42 Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer
- C44 Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá
- C49 Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia
- C50 Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Capacidade de xestión de la información
- D4 Resolución de problemas y toma de decisiones
- D5 Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
- D6 Habilidades nas relacións interpersoais
- D7 Razoamento crítico
- D8 Aprendizaxe autónomo
- D9 Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
- D10 Motivación pola calidade
- D11 Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

Ser capaz de participar nos cuidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades máis básicas, fomentando unha óptima relación interpersoal que garanta a dignidade e confidencialidade.	A1	B1	C4	D1
	A2	B2	C8	D2
	A3	B3	C10	D3
	A4	B4	C11	D4
	A5	B5	C12	D5
		B6	C17	D6
		B7	C18	D7
		B8	C19	D8
		B9	C22	D9
		B10	C24	D10
		B11	C25	D11
		B12	C26	
		B13	C29	
		B14	C31	
		B15	C33	
		B16	C42	
		B17	C44	
		B18	C49	
		C50		
Ser capaz de proporcionar cuidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude empática co paciente e familia aos que garantirá o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	A1	B2	C8	D1
	A2	B3	C26	D2
	A3	B7	C49	D3
	A4			D4
	A5			D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11

Contidos

Topic	
MODULO *ENFERMERIA COMUNITARIA Atención ao individuo. Abordaxe de necesidades e problemas de saúde.	-Recomendacións preventivas cardiovasculares. -Recomendacións sobre estilos de vida. -Hipertensión arterial. -Diabetes. -EPOC -Anticoagulación oral. -Vacinas no adulto. -Hábitos de vida saudable
MODULO ENFERMERIA COMUNITARIA Abordaxe de grupos poboacionais e grupos con factores de risco.	-Atención ao neno e adolescentes. -Atención á muller. -Atención ao ancián. Atención ao paciente inmobilizado. -Atención á familia.
MODULO ENFERMERIA COMUNITARIA Consulta de enfermaría. Traballo en equipo. Atención á comunidade.	-Axenda de enfermaría. -PAE. -Entrevista clínica. -Sistemas de rexistro.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación A.	-Primeros cuidados do recém nacido. Realización de controles do programa do neno san. Lactancia Artificial.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación B.	-Preparación e administración de medicamentos.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación C.	Realización de técnicas en pediatría:extracción sanguínea (punción epicraneal), canalización endovenosa ,obtención de mostras biolóxicas (exudados ,líquido cefalorraquídeo. Obtención de mostras para realización de probas metabólicas.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación D.	-Realización de técnicas en pediatría:Sondaxe nasaogástrico e manexo do botón gástrico. Sistemas de oxisenación do paciente pediátrico.
MODULO MATERNOINFANTIL Práctica de simulación E.	-Cuidados e técnicas no recém nacido prematuro. Cuidados NIDCAP.
MODULO SERVICIOS ESPECIAIS Práctica de simulación A	Coñecemento da aplicación das gráficas das Unidades de Cuidados Intensivos
MODULO SERVICIOS ESPECIAIS Práctica de simulación B	Manexo e cuidado tubo endotraqueal e aspiración aberta e pechada.
MODULO SERVICIOS ESPECIAIS Práctica de simulación C	Manexo bombas de perfusión e medicación especial.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticum, Practicas externas e clínicas	225	0	225
Prácticum, Practicas externas e clínicas	103	0	103
Prácticas de laboratorio	103	0	103
Obradoiro	19	0	19

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Prácticas Clínicas nos centros de saúde da área sanitaria de Vigo
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Prácticas Clínicas nas unidades especiais dos hospitais da área sanitaria de Vigo
Prácticas de laboratorio	Traballo en grupos reducidos con apoio de material de simulación
Obradoiro	Obradoiros nos que se profundizará no aprendizaxe dos contidos asociados a materia.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	A través de correo electrónico e as tutorías.
Prácticum, Practicas externas e clínicas	A través de correo electrónico e as tutorías.
Prácticas de laboratorio	A través de correo electrónico e as tutorías.
Obradoiro	A través de correo electrónico e as tutorías.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Prácticas Clínicas nos centros de saúde da área sanitaria de Vigo	50	A1	B1	C4	D1
			A2	B2	C8	D2
			A3	B3	C10	D3
			A4	B4	C11	D4
			A5	B5	C12	D5
				B6	C17	D6
				B7	C18	D7
				B8	C19	D8
				B9	C22	D9
				B10	C24	D10
				B11	C25	D11
				B12	C26	
				B13	C29	
				B14	C31	
				B15	C33	
				B16	C42	
				B17	C44	
				B18	C49	
		C50				

Prácticum, Practicas externas e clínicas	Prácticas Clínicas nas unidades especiais dos hospitales da área sanitaria de Vigo	23	A1	B1	C4	D1
			A2	B2	C8	D2
			A3	B3	C10	D3
			A4	B4	C11	D4
			A5	B5	C12	D5
				B6	C17	D6
				B7	C18	D7
				B8	C19	D8
				B9	C22	D9
				B10	C24	D10
				B11	C25	D11
				B12	C26	
				B13	C29	
				B14	C31	
				B15	C33	
				B16	C42	
				B17	C44	
				B18	C49	
		C50				
Prácticas de laboratorio	Traballo en grupos reducidos con apoio de material de simulación	23	A1	B1	C4	D1
			A2	B2	C8	D2
			A3	B3	C10	D3
			A4	B4	C11	D4
			A5	B5	C12	D5
				B6	C17	D6
				B7	C18	D7
				B8	C19	D8
				B9	C22	D9
				B10	C24	D10
				B11	C25	D11
				B12	C26	
				B13	C29	
				B14	C31	
				B15	C33	
				B16	C42	
				B17	C44	
				B18	C49	
		C50				
Obradoiro	Obradoiros nos que se profundizará no aprendizaxe dos contidos asociados á materia.	4	A1	B1	C4	D1
			A2	B2	C8	D2
			A3	B3	C10	D3
			A4	B4	C11	D4
			A5	B5	C12	D5
				B6	C17	D6
				B7	C18	D7
				B8	C19	D8
				B9	C22	D9
				B10	C24	D10
				B11	C25	D11
				B12	C26	
				B13	C29	
				B14	C31	
				B15	C33	
				B16	C42	
				B17	C44	
				B18	C49	
		C50				

Other comments on the Evaluation

PRÁCTICAS CLÍNICAS NOS CENTROS DE SAÚDE: a distribución das porcentaxes para superar esta parte son: 40% autoavaliación do estudante, 30% caso domiciliario, e 30% avaliación do titor no centro de saúde.

PRÁCTICAS CLÍNICAS NAS UNIDADES ESPECIAIS: a distribución das porcentaxes para superar esta parte son: 100% avaliación do titor das unidades especiais.

PRÁCTICAS DE LABORATORIO/SIMULACIÓN: a distribución das porcentaxes para superar esta parte son: Profesora Concepción: 40% proba de avaliación e 10% participación nos grupos de traballo. Profesora María: 40% proba de avaliación

e 10% participación nos grupos de traballo.

OBRADOIROS: a asistencia os obradoiros e obrigatoria, e corresponde o 4% da nota final.

ASPECTOS COMUNS A MATERIA:

- Ausencias: seguirase a normativa estipulada na guía de prácticas clínicas (en Moovi e na páxina web).

A nota final virá dada pola suma e media ponderada de todas as partes avaliadas, sendo una condición esencial aprobar cada módulo por separado.

Calquera información relacionada co progreso desta materia estará disponible para os estudantes na plataforma MOOVI.

É imprescindible superar esta materia para cursar prácticas clínicas V.

A avaliación de xullo será de continuidade para alcanzar as competencias non acadadas en xaneiro.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

A. Martín Zurro, S. F. Cano Pérez y J. Gené Badía, **Atención Primaria, Problemas de Salud en la consulta de médico de familia**, 2019, Elsevier,

Complementary Bibliography

MARY ANN TOWLE, **ASISTENCIA DE ENFERMERIA MATERNO-NEONATAL**, 2010,

Sandra F. Smith. Donna J. Duell, Barbara C Martin, **Técnicas de enfermería clínica II Volumen**, 2009,

A. Martín Zurro, Gloria Jodar Solá, **Atención Familiar y Salud Comunitaria**, 2018,

Semfyc.es, **Programa de actividades preventivas y promoción de la salud**,

---

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prácticas clínicas V/V52G140V01406

Subjects that it is recommended to have taken before

Enfermería comunitaria I/V52G140V01104

Enfermería clínica I/V52G140V01204

Enfermería clínica II/V52G140V01205

Enfermería comunitaria II/V52G140V01206

Prácticas clínicas I/V52G140V01208

Enfermería clínica III/V52G140V01301

Enfermería materno-infantil/V52G140V01302

Prácticas clínicas II/V52G140V01303

Prácticas clínicas III/V52G140V01306

Other comments

Lectura da Guía de Prácticas Clínicas

IDENTIFYING DATA**Prácticas clínicas V**

Subject	Prácticas clínicas V			
Code	V52G140V01406			
Study programme	Grao en Enfermaría			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	18	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán			
Department				
Coordinator	Estévez Villar, Concepción			
Lecturers	Díaz Beloso, Rosa María Estévez Villar, Concepción			
E-mail	Concepcion.Estevez.Villar2@sergas.es			
Web	http://webs.uvigo.es/direcceuemeixoeiro			
General description	La práctica clínica como compoñente esencial del proceso de ensino aprendizaxe de la enfermaría, brinda la oportunidade de desenvolver un coñecemento en acción que achegue ao alumnado as competencias necesarias para el desenvolvemento dunha práctica excelente. Este programa está estruturado en tres rotatorios clínicos independentes en: *Servizos *Especiais, *Saúde Mental *e *servizos Materno-Infantil, cunha avaliación final de competencias nas distintas Unidades.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e con nivelis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados aos resultados na saúde, evaluando o seu impacto, a través das guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica e trata o cuida un problema de saúde
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuízos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
B13	Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar coa equipa de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial

- B18 Aplicar estratexias para adoitar medidas de confortabilidade e atención dos síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación dos pacientes en situacións de enfermidade e avanzada e/ou terminal
- C4 Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
- C8 Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
- C10 Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
- C11 Establecer unha relación empática e respectuosa co/a paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
- C12 Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
- C13 Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado
- C15 Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermería
- C17 Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
- C18 Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría
- C19 Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade
- C22 Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade
- C23 Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade
- C24 Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
- C25 Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade
- C26 Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
- C29 Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde
- C31 Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
- C33 Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo
- C35 Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e prever complicacións
- C36 Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento
- C37 Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse
- C42 Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer
- C44 Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a prever os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá
- C49 Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia
- C50 Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Capacidade de xestión de la información
- D4 Resolución de problemas y toma de decisiones
- D5 Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
- D6 Habilidades nas relacións interpersoais
- D7 Razoamento crítico
- D8 Aprendizaxe autónomo
- D9 Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
- D10 Motivación pola calidade
- D11 Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

Ser capaz de proporcionar cuidados a o paciente aplicando o proceso de enfermaría establecendo unha actitude empática co paciente e familia aos que garantirá o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	A1	B1	C4	D1
	A2	B2	C8	D2
	A3	B3	C10	D3
	A4	B4	C11	D4
	A5	B5	C12	D5
Salud Mental		B6	C13	D6
Ser capaz de proporcionar cuidados ao doente dentro do ámbito da saúde mental. Explicar a intervención en crisis. Describir as características do "Entorno terapéutico". Definir os temores ante la práctica clínica con enfermos mentales e reflexionar sobre o concepto de estigma individual, social e institucional.		B7	C15	D7
		B8	C17	D8
		B9	C18	D9
		B10	C19	D10
		B11	C22	D11
		B12	C23	
		B13	C24	
		B14	C25	
		B15	C26	
		B16	C29	
		B17	C31	
		B18	C33	
			C35	
			C36	
			C37	
		C42		
		C44		
		C49		
		C50		

Contidos

Topic

Prácticas clínicas : Modulo de Servizos Especiais: o alumnado realizará as prácticas nas áreas de Uci/Reanimación e Urgencias dos hospitais da EOXI de Vigo nos que a través da práctica clínica real tutelada serán desenrolados contidos xerais é específicos vinculados a :o cuidado integral do doente, ,o establecemento da relación terapéutica, o autocuidado dos profesionais e equipos de traballo e o desenrolo de un coñecemento científico e pensamento crítico.	Contidos relacionados co autocuidado persoal e dos equipos de traballo asimilados a través da observación ,involucración e reflexión da práctica clínica . Contidos relacionados co establecemento da relación terapéutica asentada no "establecemento dunha relación empática e respetuosa co doente e familia ,acorde coa situación da persoa o problema de saúde e etapa de desenrolo utilizando estratexias e habilidades que permitan a comunicación efectiva con doente ,familia e grupos sociais ,asín como a expresión das súas preocupacións e intereses" Contidos relacionados co proceso do cuidado integral en enfermaría que " garanten o benestar ,a calidade e a seguridade das persoas atendidas." Contidos relacionados co coñecemento científico e pensamento crítico que " faciliten a aplicación da metodoloxía científica ó proceso de cuidar."
Prácticas Clínicas:-Módulo Materno-Infantil. O alumnado realizará prácticas nunha das unidades que conforman a área materna-infantil sendo éstas as seguintes:obstetricia,neonatóloxía ,pediatría ,hospital de día pediátrico, ucip pediátrica e urgencias pediátricas nas que a través da práctica clínica real tutelada serán desenrolados contidos xerais é específicos vinculados a : o cuidado integral do infante,o establecemento da relación terapéutica, o autocuidado dos profesionais e equipos de traballo e o desenrolo de un coñecemento científico e pensamento crítico.	Contidos relacionados co autocuidado persoal e dos equipos de traballo asimilados a través da observación ,involucración e reflexión da práctica clínica . Contidos relacionados co establecemento da relación terapéutica asentada no "establecemento dunha relación empática e respetuosa co infante e familia ,acorde coa situación concreta o problema de saúde e etapa de desenrolo utilizando estratexias e habilidades que permitan a comunicación efectiva co doente,familia e grupos sociais ,así como a expresión das súas preocupacións e intereses" Contidos relacionados co proceso do cuidado integral en enfermaría que " garanten o benestar ,a calidade e a seguridade das persoas atendidas." Contidos relacionados co coñecemento científico e pensamento crítico que " faciliten a aplicación da metodoloxía científica ó proceso de cuidar."

Módulo Salud Mental	Contidos relacionados co autocuidado persoal e dos equipos de traballo
O alumnado realizara practicas nos diferentes dispositivos tanto de atención hospitalaria aguda e crónica, como nas diferentes consultas ubicadas dentro da área que conforman a área de cuidados de Saude Mental do Eoxi de Vigo, sendo estas:	asimilados a través da observación ,involucración e reflexión da práctica clínica.
1. Hospital Alvaro Cunqueiro Unidade de Hospitalización psiquiatría de Agudos e Unidades de demencias	Contidos relacionados co establecemento da relación terapéutica dentro da área de atención de doente, acorde coa situación concreta o problema de saúde e etapa de desenrolo utilizando estratexias e habilidades que permitan a comunicación efectiva co doente, familia e grupos sociais , así como a expresión das súas preocupacións e intereses"
2. Área Nicolás Peña: hospitalización de Rehabilitación Hospital de día adultos, Unidad de Salud Mental, Unidad de Continuidad de Cuidados	Contidos relacionados coa intervención en crisis, cos temores ante a práctica clínica con enfermos mentais e co concepto de estigma individual, social e institucional.
3. Hospital Mexoeiro. Unidad Psicogeriatría	
4. Taboada Leal: Unidades de Salud Mental	
5. Unidad de Salud Mental Val Miñor	
6. Unidade de prevención de suicidio.	
7 .Unidad de Salud Mental Cangas	

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticum, Practicas externas e clínicas	108	5	113
Prácticum, Practicas externas e clínicas	108	5	113
Prácticum, Practicas externas e clínicas	214	10	224

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	<p>Unidades de Coidados Críticos e Urxencias.</p> <p>Cada unha das rotacións terá unha duración de 17 días durante os cales o alumnado estará tutelado polas/os súas supervisoras /es das unidades e as/os profesionais de enfermería na práctica clínica diaria. O alumnado adquirirá as competencias no coidado do paciente a través do proceso de integración dos contidos das materias teóricas, da práctica tutelada e da práctica reflexiva.</p> <p>En cada unha das rotacións realizaranse como mínimo 2 sesións de supervisión coa profesora coordinadora da área como metodoloxía que permite traballar na práctica reflexiva. Comentarase a nivel grupal as dificultades relacionadas coa relación terapéutica, casos relacións interprofesionais / interpersoais . Presentación de casos clínicos relevantes.</p>
Prácticum, Practicas externas e clínicas	<p>Unidades de Pediatría</p> <p>Cada unha das rotacións terá unha duración de 17 días durante os cales o alumnado estará tutelado polas/os supervisoras /es das unidades e as/os profesionais de enfermería na práctica clínica diaria. O alumnado adquirirá as competencias no coidado do paciente a través do proceso de integración dos contidos das materias teóricas, da práctica tutelada e da práctica reflexiva.</p> <p>En cada unha das rotacións realizaranse como mínimo 2 sesións de supervisión coa profesora coordinadora da área como metodoloxía que permite traballar na práctica reflexiva. Comentarase a nivel grupal as dificultades relacionadas coa relación terapéutica, casos relacións interprofesionais / interpersoais . Presentación de casos clínicos relevantes.</p>
Prácticum, Practicas externas e clínicas	<p>Unidades de Saúde Mental.</p> <p>Cada unha das rotacións terá unha duración de 17 días durante os cales o alumnado estará tutelado polas/os supervisoras /es das unidades e as/os profesionais de enfermería na práctica clínica diaria. O alumnado adquirirá as competencias no coidado do paciente a través do proceso de integración dos contidos das materias teóricas, da práctica tutelada e da práctica reflexiva.</p> <p>En cada unha das rotacións realizaranse como mínimo 2 sesións de supervisión coa profesora coordinadora da área como metodoloxía que permite traballar na práctica reflexiva. Comentarase a nivel grupal as dificultades relacionadas coa relación terapéutica, casos relacións interprofesionais / interpersoais . Presentación de casos clínicos relevantes.</p>

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Atención personalizada na escola, nas aulas de formación do HAC previa solicitude a través de Moovi.
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Atención personalizada na escola, nas aulas de formación do HAC previa solicitude a través de Moovi.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Modulo Enfermaría Materno Infantil:	25	A1	B1	C4	D1
	As/os supervisoras/es das distintas unidades co		A2	B2	C8	D2
	asesoramento das		A3	B3	C10	D3
	enfermeiras/os que participen no proceso formativo do		A4	B4	C11	D4
	alumnado,		A5	B5	C12	D5
	cumprimentarán un informe (achegado pola		B6	C13	D6	
	profesora) no que se valora o		B7	C15	D7	
	nivel de adquisición de competencias propostas para		B8	C17	D8	
	esta materia. No fin		B9	C18	D9	
	da rotación presentarase un diario reflexivo, unha		B10	C19	D10	
	narrativa de un caso e		B11	C22	D11	
	/ou unha actividade complementaria reflexiva.		B12	C23		
	Realizaranse como mínimo dúas sesións ,nas que o		B13	C24		
	alumnado levará a		B14	C25		
	cabo a presentación de casos/situacións relevantes na		B15	C26		
	sua práctica clínica		B16	C29		
	para a súa supervisión por parte da docente e		B17	C31		
	intercambio de impresións		B18	C33		
	co resto do grupo.			C35		
				C36		
		C37				
		C42				
		C44				
		C49				
		C50				
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Modulo Saúde Mental:	25	A1	B1	C4	D1
	As/os supervisoras/es das distintas unidades co		A2	B2	C8	D2
	asesoramento das		A3	B3	C10	D3
	enfermeiras/os que participen no proceso formativo do		A4	B4	C11	D4
	alumnado,		A5	B5	C12	D5
	cumprimentarán un informe (achegado pola		B6	C13	D6	
	profesora) no que se valora o		B7	C15	D7	
	nivel de adquisición de competencias propostas para		B8	C17	D8	
	esta materia. No fin		B9	C18	D9	
	da rotación presentarase un diario reflexivo, unha		B10	C19	D10	
	narrativa de un caso e		B11	C22	D11	
	/ou unha actividade complementaria reflexiva.		B12	C23		
	Realizaranse como mínimo dúas sesións ,nas que o		B13	C24		
	alumnado levará a		B14	C25		
	cabo a presentación de casos/situacións relevantes na		B15	C26		
	sua práctica clínica		B16	C29		
	para a súa supervisión por parte da docente e		B17	C31		
	intercambio de impresións		B18	C33		
	co resto do grupo.			C35		
				C36		
		C37				
		C42				
		C44				
		C49				
		C50				

Prácticum, Practicas externas e clínicas	Modulo Críticos e Urxencias: As/os supervisoras/es das distintas unidades co asesoramento das enfermeiras/os que participen no proceso formativo do alumnado, cumprimentarán un informe (achegado pola profesora) no que se valora o nivel de adquisición de competencias propostas para esta materia. No fin da rotación presentarase un diario reflexivo, unha narrativa de un caso e /ou unha actividade complementaria reflexiva. Realizaranse como mínimo dúas sesións ,nas que o alumnado levará a cabo a presentación de casos/situacións relevantes na súa práctica clínica para a súa supervisión por parte da docente e intercambio de impresións co resto do grupo.	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18	C4 C8 C10 C11 C12 C13 C15 C17 C18 C19 C22 C23 C24 C25 C26 C29 C31 C33 C35 C36 C37 C42 C44 C49 C50	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11
--	---	----	----------------------------	---	---	--

Other comments on the Evaluation

Modulo Coidados Especiais o 60% da nota final corresponde ás prácticas nas distintas unidades e o 40% o Diario Reflexivo e/ou Narrativa e/ou actividades complementaria .

Modulo Materno Infantil: o 60% da nota final corresponde ás prácticas nas distintas unidades e o 40% o Diario Reflexivo e/ou Narrativa e/ou actividades complementaria .

Modulo Enfermería Saúde Mental: o 60% da nota final corresponde ás prácticas nas distintas unidades e o 40% ao Diario Reflexivo mais unha actividade.

No fin de cada rotación o alumnado deberá xustificar a súa asistencia a través da entrega da folla de sinaturas.

No referente a obligatoriedade de presencialidade e a xestión das ausencias aplicarase o descrito na Normativa de Prácticas Clínicas da EUE dispoñible na páx.web e no Moovi de la materia.

A asistencia e participación nas tutorías tanto grupais como individuais será valorada como condición obligatoria para superar a asignatura.

Para superar a materia é condición indispensable superar cada unha das rotacións.

A avaliación de Xullo será continuidade para acadar as competencias non conseguidas en Xuño. No caso de non acadar as competencias exixidas na convocatoria de Xullo non se dará por superada a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Codem, **Código Deontolóxico de Enfermería**,

Martha Raile Aligood Ann Marriner Tomey ElSevier Mosby Año 2010, **Modelos y Teorías en enfermería.**, 7, Eselvier Mosby, 2010

Carrillo Algarra, Ana Julia, **La filosofía de Patricia Benner y la práctica clínica.**, 2013

Escobar Castellanos, B., **Filosofía de Patricia Benner, aplicación en la formación de enfermería: Propuestas de estrategias de aprendizaje.**, 2019

Diagnósticos NANDA., **Diagnósticos enfermeros .Definiciones t clasificación 2018-2020**, Eselvier, 2018

Sandra F Smith, Donna J. Duell, Barbara C Martin, **Técnicas de enfermería Clínica V 2**, 7,

Priscilla Lemone, **Enfermería Médicoquirúrgica**, 4,

Galarreta Alperete S, Martín García C., **Enfermería. Técnicas y procedimientos de Enfermería.**, Panamericana, 2018

Farncoise Collière, **Promover la vida**, McGraw-hill, 1993

Complementary Bibliography

Clara Valverde Gefaell, **Comunicación Terapéutica en enfermería**, Grupo Ars XXI, 2007

Guía RNAO, **Profesionalidad en enfermería**, 2007

Guías Fémora., **Procedimientos e protocolos de enfermería**,

Martha Nussbaum, **La inteligencia de las emociones.**, Paidós, 2008

Fundación Española para la prevención del suicidio,

Estrategia andaluza contra el estigma en Salud Mental,

Plan Nacional sobre Drogas,

Sociedad Científica Española de estudios sobre alcoholismo y otras toxicomanías.

Gorka Vallejo de la Hoz, **Manual Práctico de Enfermería de Cuidados Intensivos.**, Universidad del País Vasco, 2020

Apuntes sobre patología dual,

Recomendaciones

Subjects that continue the syllabus

Trabajo de Fin de Grao/V52G140V01407

Subjects that it is recommended to have taken before

Fundamentos de enfermería/V52G140V01107

Ética e lexislación/V52G140V01202

Farmacología e dietética/V52G140V01203

Prácticas clínicas I/V52G140V01208

Enfermería clínica III/V52G140V01301

Enfermería en saúde mental/V52G140V01305

Enfermería xeriátrica e cuidados paliativos/V52G140V01304

Enfermería materno-infantil/V52G140V01302

Prácticas clínicas II/V52G140V01303

Prácticas clínicas III/V52G140V01306

Prácticas clínicas IV/V52G140V01405

Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario/V52G140V01404

IDENTIFYING DATA**Traballo de Fin de Grao**

Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	V52G140V01407			
Study programme	Grao en Enfermaría			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	12	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán			
Department				
Coordinator	Estévez Villar, Concepción			
Lecturers	Estévez Villar, Concepción Juan Salvadores, Pablo			
E-mail	Concepcion.Estevez.Villar2@sergas.es			
Web	http://webs.uvigo.es/direcceuemeixoeiro			
General description	O TFG é un traballo persoal que cada estudante realizará de forma autónoma baixo tutoría docente, permitirá mostrar de forma integrada a adquisición de contidos formativos e as competencias asociadas ao Título. Estará asociado a distintas materias. Incluirá, como mínimo: busca e revisión bibliográfica, lectura e integración da información, elaboración de información relevante, redacción e presentación.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e con nivelis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados aos resultados na saúde, evaluando o seu impacto, a través das guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica e trata o cuida un problema de saúde
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuízos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
B13	Aplicar os principios da financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar coa equipa de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial

- B18 Aplicar estratexias para adoitar medidas de confortabilidade e atención dos síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación dos pacientes en situacións de enfermidade e avanzada e/ou terminal
-
- C1 Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
-
- C2 Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
-
- C3 Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
-
- C4 Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
-
- C5 Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sás e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentaria saudable.
-
- C6 Identificar nutrientes e alimentos onde se atopan
-
- C7 Identificar os problemas nutricionais de maior prevalenza e seleccionar as recomendacións dietéticas axeitadas
-
- C8 Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
-
- C9 Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
-
- C10 Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
-
- C11 Establecer unha relación empática e respectuosa co/a paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
-
- C12 Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
-
- C13 Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado
-
- C14 Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar o estudiantado na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta violencia
-
- C15 Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermería
-
- C16 Comprender dende unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de cuidar,desarrollando os plans de coidados correspondentes
-
- C17 Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir benestar, calidade e seguridade ás persoas atendidas
-
- C18 Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría
-
- C19 Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade
-
- C20 Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades a desenvolver para proporcionar uncoidado integral de enfermaría ao individuo, a familia e a comunidade
-
- C21 Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional ha de desenvolver nun Equipo de Atención Primaria de Saúde
-
- C22 Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade
-
- C23 Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade
-
- C24 Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
-
- C25 Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade
-
- C26 Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
-
- C27 Formar e informar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte
-
- C28 Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases
-
- C29 Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde
-
- C30 Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación
-
- C31 Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
-
- C32 Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde
-
- C33 Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo
-
- C34 Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo, no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa
-
- C35 Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións
-
- C36 Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento
-
- C37 Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse
-
- C38 Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores
-

- C39 Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento
- C40 Ser capaz de proporcionar formación e información para a saúde aos pais ou cuidadores primarios
- C41 Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecer e a súa repercusión na saúde
- C42 Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer
- C44 Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá
- C45 Coñecer o Sistema Sanitario Español
- C46 Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados
- C47 Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos
- C48 Coñecer a lexislación aplicable e o Código Ético e Deontolóxico da enfermaría española, inspirado no Código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermaría
- C49 Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia
- C50 Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores
- C51 Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría
- C52 Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos pacientes en situación de enfermidade avanzada e/ou terminal
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Capacidade de xestión de la información
- D4 Resolución de problemas y toma de decisiones
- D5 Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
- D6 Habilidades nas relacións interpersoais
- D7 Razoamento crítico
- D8 Aprendizaxe autónomo
- D9 Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
- D10 Motivación pola calidade
- D11 Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning Results

Ser capaz de deseñar e executar un plan de investigación

A1	B1	C1	D1
A2	B2	C2	D2
A3	B3	C3	D3
A4	B4	C4	D4
A5	B5	C5	D5
	B6	C6	D6
	B7	C7	D7
	B8	C8	D8
	B9	C9	D9
	B10	C10	D10
	B11	C11	D11
	B12	C12	
	B13	C13	
	B14	C14	
	B15	C15	
	B16	C16	
	B17	C17	
	B18	C18	
		C19	
		C20	
		C21	
		C22	
		C23	
		C24	
		C25	
		C26	
		C27	
		C28	
		C29	
		C30	
		C31	
		C32	
		C33	
		C34	
		C35	
		C36	
		C37	
		C38	
		C39	
		C40	
		C41	
		C42	
		C44	
		C45	
		C46	
		C47	
		C48	
		C49	
		C50	
		C51	
		C52	

Contidos

Topic

A materia TFG organizarase en base a tres actividades que o alumnado deberá realizar adecuadamente:

- 1.- Realización a nivel persoal dun traballo orixinal relacionado con algún dos múltiples ámbitos do mundo laboral propios de enfermaría.
- 2.- Entrega en prazo dunha memoria escrita do traballo realizado.
- 3.- Presentación e defensa do traballo diante dun tribunal de avaliación que o avaliará e cualificará.

As normas de presentación e defensa estarán fixadas polo grupo coordinador do TFG de acordo coa Normativa do TFG

Realización de búsquedas bibliográficas

Búsqueda de información científica relevante nas principais fonte de información científica sanitaria

---

Lecturas

Lectura crítica de artigos e outra documentación científica sanitaria

---

Valoración, diseño e execución dun plan de investigación

Diseñar e levar ao cabo un plan de investigación: introducción, hipótese e obxectivos, metodoloxía, resultados, discusión, conclusións e bibliografía

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Seminario	30	0	30
Traballo tutelado	12	230	242
Obradoiro	4	0	4
Presentación	1	20	21
Traballo	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia e a Normativa do TFG.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Traballo tutelado	EL trabajo fin de grado se realizará bajo la supervisión de un /a profesor/a que ejercerá las funciones de tutor/a. La tutorización consistirá en supervisar y orientar al estudiante en la temática, metodología, elaboración, presentación y cualquier otro aspecto académico relativo al trabajo fin de grado. Las normas relativas a la tutorización del trabajo fin de grado están recogidas en la Normativa de Trabajo Fin de Grado de la UVigo, y la Normativa de Trabajo Fin de Grado da E.U.E
Obradoiro	Enfocado á preparación da defensa do TFG. A través de técnicas teatrais preténdese que o alumnado adquira coñecementos e poña en práctica dinámicas orientadas á mellora da expresión oral e corporal.
Presentación	A defensa del TFG será feita de forma pública e presencial . O alumnado disporá de 15 minutos para expor diante do tribunal o contido e a orientación do seu traballo . Poderá utilizar calquer soporte informático.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención personaliza por parte do tutor/a
Tests	Description
Traballo	Realización dun proxecto de investigación

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results

TraballoEntrega da Memoria do TFG e Defensa pública do mesmo.	100	B3	C1	D1
		B4	C2	D2
El TFG debe seguir a guía facilitada no Moovi da materia.		B5	C3	D3
A memoria debe reflexar a adquisición de competencias a nivel de:		B6	C4	D4
Descrición do contexto no que se desenvolve o estudio, argumentación da		B7	C5	D5
xustificación, descrición das tarefas e procedimentos orientados á obtención		B8	C6	D6
de resultados.		B9	C7	D7
Presentación e interpretación de resultados e observacións realizadas.		B10	C8	D8
Capacidade reflexiva, crítica e discursiva.		B11	C9	D9
		B12	C10	D10
		B13	C11	D11
		B14	C12	
		B15	C13	
		B16	C14	
		B17	C15	
		B18	C16	
			C17	
			C18	
			C19	
			C20	
			C21	
			C22	
			C23	
			C24	
			C25	
			C26	
			C27	
			C28	
			C29	
			C30	
			C31	
			C32	
			C33	
			C34	
			C35	
			C36	
			C37	
			C38	
			C39	
			C40	
			C41	
			C42	
			C44	
			C45	
			C46	
			C47	
			C48	
			C49	
			C50	
			C51	
			C52	

Other comments on the Evaluation

O Grupo Coordinador do TFG establecerá, dentro do período lectivo, as datas de presentación dos traballos e o seu defensa oral.

Para a presentación do TFG será necesario que vaia acompañado por un informe de avaliación do titor/a, con valoración positiva do mesmo/a.

A avaliación levará a cabo por un tribunal nomeado ao efecto polo Grupo Coordinador do TFG entre o profesorado da Escola, o tribunal será o encargado de cualificar os traballos.Poderá nomearse máis dun tribunal en base aos seguintes criterios: número de matriculados e temas que aborden os traballos. O tribunal evaluará a presentación escrita y oral do TFG, que equivaldrá ao 100% do total da nota.No obstante, o tribunal, si así o considera, pode valorar os comentarios que realice o/a tutor/a. Os porcentaxes adxudicados son :-80% Memoria escrita-20% Defensa Oral. Calquera información relacionada coa marcha desta materia, atoparase a disposición do alumnado na plataforma Moovi.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Nancy Burns, **Investigación en Enfermería**, Elsevier,

Salamanca Castro. Ana Belen, **El aeiou de la investigación en enfermería**, 2º edición, Fuden,

Complementary Bibliography

Articulos en la plataforma,

Sergas/ACIS, **Itinerario en Investigación**,

Lleixà-Fortuño M, Montesó- Curto P, **Investigació en infermeria. Teoria i pràctica**, publicacions URV, 2015

Janet Houser, **Nursing Research:Reading, Using, and Creating Evidence**, Jones & Bartlett Learning,LLC, 2016

Robert E. Stake, **Qualitative Research: Studying How Things Work**, The Guilford Press, 2010

Recomendacions

Subjects that it is recommended to have taken before

Estatística: Estadística/V52G140V01106

Idioma moderno: Inglés técnico/V52G140V01108

Ética e lexislación/V52G140V01202

Metodoloxía da investigación/V52G140V01401
